

NOTA DE PREMSA:

Presentació de les analítiques de les fonts d'Osona i el Lluçanès

Xè aniversari de la publicació del llibre «Les fonts que tenim. Osona i el Lluçanès»

Aquest any 2015 farà deu anys de la publicació del llibre “Les fonts que tenim. Osona i el Lluçanès” per part del Grup de Defensa del Ter. Un dels nostres eixos fonamentals és la difusió del coneixement de l'entorn i la seva reivindicació. En l'època dels nostres pares les fonts eren lloc d'anades i vingudes, de passeigs, fontades i excursions... però amb el temps l'oblit, la deixadesa i la contaminació han fet que mica en mica es perdés aquest costum. Aquest llibre va néixer amb la voluntat de **recordar el valor històric i cultural que tenen les fonts, explicant els motius pels quals moltes d'elles s'han anat abandonant**. Es descriuen 170 fonts de la comarca d'Osona, tres per municipi, tot donant les indicacions de com accedir-hi i explicant la seva història.

Amb el pas del temps el llibre a guanyat en valor i vigència; i ens en sentim molt orgullosos. Durant més de 10 anys el Grup de Defensa del Ter ha analitzat el contingut en nitrats d'aquestes fonts, obtenint un conjunt de dades molt revelador de l'estat dels aqüífers de la comarca. Es tracta **d'un treball realitzat per més de 100 voluntaris** per part de socis i persones afines a l'entitat. Des del GDT creiem que aquesta tasca és de vital importància, per tal de tenir constància de la pèrdua de la qualitat a les aigües de la comarca, alhora, que permet la coneixença del territori i de llocs d'especial bellesa per part de les persones que fan el mostreig. Per tot això volem reivindicar l'estima que li tenim, i agrair altre cop a totes aquelles persones que van ajudar a fer-lo possible, sobretot aquells que ja no estan entre nosaltres.

El projecte Fonts de la Plataforma Lluçanès Viu

«Lluçanès Viu» som una Plataforma de recent creació formada per diferents persones i entitats que ens hem agrupat per tal de fer front comú, visualitzar i informar la població sobre decisions que afecten a tothom. Demanem la **conservació del territori, un estil de vida respectuós** amb l'entorn i unes activitats productives i econòmiques que tinguin aquest mateix caràcter. El Lluçanès és una comarca rural, petita, situada al mig de Catalunya, amb unes característiques geogràfiques, socioeconòmiques i històriques concretes i pròpies que creiem l'han definit com a territori natural i serè, i no ho volem perdre.

Actualment la *Plataforma Lluçanès Viu* està treballant el **Projecte Fonts**. Una iniciativa que anirà a les fonts per estudiar l'aigua. Anar-hi per veure com està. Per descobrir el camí que hi porta. Per gaudir del seu entorn. Per compartir l'estona amb els amics. Anar-hi **amb ganes de recuperar-les i fent neixer iniciatives arreu de la comarca** per salvar-les d'una desaparició imminent. Algunes s'han perdut, com els masos deshabitats que les cuidaven. I l'aigua avui per avui no és potable. Hi anirem i analitzarem els nivells de nitrats d'un bon nombre de fonts. Comptem principalment amb les escoles de la comarca.

Les analítiques de nitrats de les fonts d'Osona i el Lluçanès

El Grup de Defensa del Ter portem més de 15 anys agafant mostres de les fonts. Aquest any s'han analitzat el contingut de nitrats de 151 fonts d'Osona i el Lluçanès. Els resultats són els del full que hem adjuntat. D'aquestes i respecte a l'any anterior tenim que:

- La **mitjana total ha augmentat** de 64.0 a 78.7 mg/l.
- El % de fonts que superen els 50 mg/l de nitrats, per tant no potables, ha augmentat del 43.0% al 50.3 %
- En total 73 fonts han augmentat el contingut en nitrats, mentre que 47 l'han reduït.
- Al top 3 d'aquest any tenim Cassanell que es posa en primera posició, superant per gairebé 100 mg/l la font de Gallisans, guanyadora de l'any passat:

	2014	2015
○ Font de Cassanell (Taradell):	360.6	→ 456.9 mg/l
○ Font de Gallisans (Sta. Cecília de Voltregà) :	393.6	→ 353.4 mg/l
○ Font salada (Gurb):	319.7	→ 343.9 mg/l

Al analitzar les dades cal destacar: L'any 2014 hi havia un 4,2% de les fonts que superaven els 200 mg/l, aquest any un 13,4% de les fonts de la comarca superen aquest valor. Aquests valors estan indicant que el que augmenta és la concentració de nitrats en fonts ja molt contaminades. Aquest increment de concentració pot ésser degut a varis motius:

- Per una banda al **tancament de les plantes d'asseccament de purins**, tot i que tractaven només el 5% del purí generat a la comarca i no li donaven un tractament finalista.
- **L'increment del nombre de caps de bestiar**, ja que la cabana porcina no ha fet més que augmentar, només cal observar el cas paradigmàtic de la granja on ens trobem avui.

Ara bé, també s'ha de tenir en compte que aquesta variació en el contingut en nitrats pot ésser degut a **l'augment de les pluges** que hem tingut aquesta temporada, això ha provocat la major percolació del purí cap als aqüífers. L'augment dels cabals conminat amb l'augment del contingut de nitrats fa més greus els resultats. Sigui com sigui, el que és clar, és que la situació no està millorant, i no ho farà mentre es segueixi augmentant la cabana porcina d'un territori ja vulnerat i saturat de nitrats. Des del GDT ens preocupa que estiguem corrent d'aquesta manera cap a un precipici que ja fa temps que s'albira.

Macrogranges avui, misèria demà

La macrogranja de porcs de Serrarols, del grup Terragrisa (Tarradellas), és l'exemple de com **la indústria ha penetrat el camp** i a base de FAVORS se l'està fent a la seva mida.

Favors perquè **enlloc de reduir la cabana porcina, que ocasiona la contaminació dels aqüífers, s'augmenta**. El Lluçanès està inclòs dins de les zones conegudes com a vulnerables (en l'argot de la Generalitat) des del 2009. És a dir, zones amb els aqüífers contaminats per excés de nitrats on teòricament s'implanten mesures per a corregir aquest excés. La macrogranja de Serrarols ha aparegut quasi del no res, enmig de camps i boscos, i ha aixecat una sèrie de 7 naus (més dues en procés) que allotjaran a 2.500 porcs (la major part truges) que produiran anualment 45.000 garrins.

Favors en **les portades d'aigua finançades pel Consell Comarcal d'Osona**. El consum d'aigua per part dels habitants del Lluçanès és de l'ordre de 1 milió de litres/dia (8.000 habitants i 125 L/dia). El consum d'aigua per part de la cabana porcina és de l'ordre de 7,5 milions de litres/dia (250.000 caps de bestiar i 30 L/dia). Set vegades més. Amb els aqüífers contaminats per culpa dels porcs - que al

seu torn són els majors consumidors d'aigua - la millor solució és pagar entre tots les portades d'aigua?

Favors en la validació dels plans de dejeccions, en un exemple de prevaricació per part de l'administració competent. El Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DAAM) que **valida uns plans de dejeccions teòrics (de paper) que no es controlen** en la realitat. I és sabut i tolerat el seu incompliment sistemàtic.

Favors com l'**ampliació de la carretera** que porta a Serrarols, finançada per la Diputació de Barcelona. Una carretera que ha quedat petita davant del trànsit de camions de pinso per alimentar els porcs, de camions de porcs que van i venen, de camions i cubes que evacuen els purins, etc. Una situació que es repeteix al llarg del Lluçanès: noves carreteres i camions amunt i avall, portant inputs i traient residus. Les macrogranges no són granges, són indústries.

Favors perquè es permet un pervers efecte rebot en una comarca que vessa de nitrats. L'ús d'**un nou pinso** que teòricament redueix un 12% la producció de nitrogen en les dejeccions dels porcs s'ha convertit en motiu per fer créixer la cabana porcina en un 12% (com ara mateix està tramitant la macrogranja de l'Alovet, no gaire lluny a St. Bartomeu del Grau, també de Terragrisa).

Favors perquè la **pagesia familiar**, equilibrada a les dimensions territorials de la seva finca i respectuosa amb el territori ho té **difícil per competir contra tants favors**. En un temps record, la gran indústria s'està fent amb el control del sector i aconsegueix permisos per ampliar i construir noves naus on la petita pagesia sempre ha trobat entrebancs.

Favors i connivència de l'administració que permet la concentració i l'**acaparament de terres per part de la gran indústria**. La nova llei del sòl d'ús agrari presentada ahir per la Generalitat de Catalunya no fa més que afegir llenya a aquest foc. Les **rompudes de boscos** per convertir-los en camps per encabir-hi nous porcs és una pràctica que ja s'està extenent al Lluçanès.

Per acabar amb tants favors DEMANEM **que s'enderroqui la macrogranja** de Serrarols; i que es redueixi la cabana porcina de les comarques excedentàries de nitrogen fins equilibrar-la amb el territori.

Estem vivint la **bombolla del porc**, que contamina i s'aguanta amb peus de fang. El sector és depenent de la importació de soja i de l'exportació de carn barata, ambdós factors incontrolables ja que estan vinculats al preu del petroli i als capricis dels mercats internacionals. No volem ni ens convé ser esclaus de la carn barata de la gran indústria del porc.

Macrogranges avui, misèria demà.

GRUP DE DEFENSA DEL TER www.gdter.org
LLUÇANÈS VIU www.llucanesviu.com

18 de març de 2015